

OVER DE WONDEREN IN DE BIJBEL (I)

52

Lezingen: Exodus 7, 14-24
2 Koningen 20, 1-11 en 7

Pastoor Tepe en zijn medewerkers willen de komende vijf zondagen met U spreken over de wonderverhalen van de Bijbel. Dat is een goed plan. Want onze liturgievieringen geven veel meer lezingen uit de H.Schrift dan vroeger. En heel wat van die stukken vertellen van wonderen. Daarmee komt deze vraag dringend op ons af: wat kunnen die verhalen nog betekenen voor ons?

Wij weten allemaal dat het niet kan: een staf waarmee je op een rivier slaat en dan verandert al het water in bloed. Dat is even onmogelijk als een staf die een hele zee in tweeën deelt zodat je er doorheen kunt lopen, tussen twee muren van water. Nèt zo onmogelijk is het dat een mens op water heen en weer wandelt. Dat iemand de zon laat stilstaan boven een slagveld, om vòòr donker de overwinning te behalen, dat kàn niet. En ook niet dat iemand de zon even laat teruglopen langs zijn baan.

Zo denken wij, allemaal. Maar we zijn er toch niet helemaal gerust op. Want die verhalen staan toch maar in de Bijbel, Gods Woord. Ze ZIJN Gods Woord, een spreken van God tot ons. Moeten al die verhalen daarom niet echt waar zijn? En waarom eigenlijk niet? Want God kàn toch alles! En als we niet meer hoeven te geloven dat ze waar zijn, waarom worden ze ons dan nog voorgelezen?

Nu kunnen wij ons desnoods voorstellen, dat God in het Oude Testament aan de Joden fantastische verhalen liet vertellen, die niet echt zo gebeurd waren. Tenslotte was dat Oude Testament een tijd van voorbereiding, van het 'nvol-maakte.

Maar wat in het Evangelie staat, dat moet in ieder geval waar zijn. En toch... Er staat dat Jezus ook water veranderde, niet in bloed, maar in wijn, 600 liter, en dan zonder zo'n staf als Mozes gebruikte. Er staat dat Jezus over het water liep. Er staat dat hij een lijk dat al aan het ontbinden was, weer tot een levende mens maakte. Kan dit allemaal wáár zijn? Of...

Al deze wonderlijke, en daarom moeilijke evangelieverhalen zullen de komende vijf zondagen hier behandeld worden. Vandaag wil ik alleen nog iets zeggen als voorbereiding daarop.

Kon ik deze kerk nu maar even, één minuut, in een bioscoopzaal veranderen. Dan zou ik doen wat ik vorig jaar voor de televisie heb gedaan in een van de uitzendingen over Christus. Dan liet ik u een stukje zien van de film "Darling" die toen draaide. Het moment waarop twee verliefden uit een auto stappen bij een vieze binnenhaven. De smerige waterkant is bezaaid met oud vuil en blikjes en afval. De twee geliefden huppelen er hand in hand doorheen: voor hen is het een paradijs. Ze houden stil bij een vervallen huisje, een krot, maar je ziet aan hun stralende ogen wat het zijn zal als zij er wonen: een paleis.

U weet allemaal wel dat er zoiets gebeurt als je verliefd wordt. Dan zijn er altijd drie dingen aan de orde: het overkomt je zonder dat je er iets aan kunt doen, het legt beslag op je hele wezen. Het tweede is dat je plotseling alles anders gaat zien, de geliefde, jezelf en alles om je heen; alles wordt anders en nieuw in dat licht. En tenslotte: je kunt die ervaring niet precies in woorden uitdrukken, je kunt eigenlijk niets bewijzen. Je kunt alleen maar zingen en dichten en liefdesbrieven schrijven. Maar aan geen buitenstaander kun je overdragen wat je beleeft.

Nu zegt de Bijbel zelf dit: er is in onze mensenwereld niets wat dichter komt bij de godsdienst dan dit verschijnsel, deze ervaring, de liefde in haar hevigste vorm, de verliefdheid.

Het volk van het Oude Verbond zag in God een minnaar. Hij had Israël verliefd gemaakt op Hem. Dat was het volk overkomen. Zo hadden zij een nieuwe kijk gekregen op zichzelf, op God en op de wereld. Dat maakte Israël zo uniek tussen al die oude volkeren. Zij spreken met hun God en loofden Hem en prezen Hem om wat Hij gedaan had en deed. Tussen het bidden en danken door deden zij dat ook door wonderverhalen te vertellen aan elkaar.

Zo verging het ook de Apostelen. Na Pasen, en vooral na Pinksteren, waren zij een groep verliefden. Het was hun overkomen dat Jezus hen geroepen had, hun was verschenen na zijn dood, en toen zijn Geest had gegeven. Ze waren er weg van. De buitenstaanders dachten dat zij dronken waren. Plotseling hadden zij een nieuwe kijk gekregen op zichzelf, op Christus, op de mensheid en de wereld. Ze baden tot Christus en ze prezen Hem, en tussen dat bidden en danken door vertelden zij wat God door Hem gedaan had en deed, ook in de vorm van wonderverhalen.

Wat er dus altijd eigenlijk wordt uitgesproken in de bijbelse wonderverhalen is dit: wij zijn gelukkig met een God die bereid is tot alles voor de mensen die Hij liefheeft.

In de oudste tijd wist Israël dat lang geleden enige voorvaderen uit Egypte waren ontsnapt. Dat heeft God gedaan. God heeft die machtige Farao gedwongen, onze vaders te laten gaan. Hij heeft hem en zijn land geslagen. Eerst vertelden zij van drie plagen, toen van vijf, en in de loop der eeuwen werden het er tien, een soort heldendicht op God, God die bereid is tot alles voor de mensen die Hij liefheeft.

Er waren ook mannen geweest die namens God waren opgetreden, machtig in woord en daad: Elia, Elisa, Jesaja. God had helemaal achter hen gestaan. Daarom ging men vertellen van hun wonderen. Elia die het meel en de olie van een arme weduwe onuitputtelijk had gemaakt en haar dode zoon ten leven wekte; Elisa die met een enkel broodje honderd mannen te eten gaf; Jesaja die koning Hizkia had genezen en voor hem de schaduw van de zon had doen teruglopen, ja, dat is onze God, bereid tot alles voor de mensen die Hij liefheeft.

Jezus had vele mensen genezen van hun kwalen. Met Pinksteren werd het duidelijk dat God in hem de machten van het kwaad had overwonnen en vooral de dood. Daarom ging men er wonderen bij vertellen: dat hij over het water - dat symbool der boze machten - had gelopen en het met voeten had getreden, en dat hij ook zieken die al gestorven waren tot het leven had teruggebracht.

Over deze verhalen zal het de komende zondagen gaan. Wat ze eigenlijk willen zeggen, staat ergens bij Sint Paulus. U weet dat Paulus een grote-stadsmens was. Hij werkte in wereldsteden zoals Korinthe, Saloniki en Efese, waarbij vergeleken Amsterdam altijd een beetje provinciaal zal blijven. Paulus maakte daar geen wonderen mee. Hij rekende er ook nooit op. Maar wel bracht hij de stadsmensen bij elkaar om de eucharistie te vieren, zoals wij hier. En dan zei hij: "We weten dat God alles ten goede leidt voor die Hem liefhebben. Wanneer God voor ons is, wie zal dan tegen ons zijn? Hij die zijn enige zoon niet gespaard heeft, maar voor ons allen heeft overgeleverd, hoe zou Hij ons tegelijk met hem niet alles schenken? Ik weet zeker, dat niets, geen macht en geen kracht, geen narigheid en tegenslag, dat niets ons kan onttrekken aan de liefde die God ons bewijst door Jezus Christus" (Rom.8).